

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК 633.15.003.13:631.5(477.65)

**ЗАЛЕЖНІСТЬ РІВНЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ
ВІД ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ**

Бурко Л.М. кандидат с.-г. наук

Мельніченко Ю.Ю. студент ОС «Бакалавр»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Важливу роль у високій врожайності та поліпшені якості зерна кукурудзи відіграє правильний добір гібридів для вирощування. Відповідно до висновків вітчизняних науковців, протягом найближчих років весь світовий приріст виробництва продукції рослинництва буде досягнуто за рахунок наших селекціонерів, нових сортів та гібридів, їх властивостей та якості зерна.

Сьогодні вітчизняною селекцією створено низку нових сортів та гібридів кукурудзи. Вони відрізняються між собою морфологічними ознаками, біологічними властивостям, ступенем інтенсивності, якісними показниками. Адаптація рослин до нових умов середовища досягається завдяки модифікаційної і генотипної мінливості. При формуванні біологічної продуктивності та урожайності кукурудзи важливу роль, особливо в несприятливих умовах, відіграє активна екологічна стійкість рослин.

Важливо диференційовано підходити до вибору строків сівби та густоти стояння рослин гібриду, які є одними з основних факторів, що впливають на урожайність зерна кукурудзи. Просторове та кількісне розміщення рослин є одним із найважливіших елементів сортової агротехніки.

Строки сівби є одним із головних факторів одержання високих врожаїв кукурудзи. Це питання вивчається давно і кожного року в реєстрі з'являються нові, різні за стиглістю та морфологічними ознаками, гібриди кукурудзи, які по різному реагують на вплив факторів зовнішнього середовища. Тому для кожної групи гібридів потрібно визначити оптимальний строк сівби, враховуючи вимогу культури до умов проростання та особливості весняних умов.

Вчені вважають, що при визначенні строку сівби варто орієнтуватись на групу стиглості гібриду. Відносно пізній строк сівби ранньостиглих і середньостиглих гібридів дозволяє провести до початку сівби комплекс агрозаходів по накопиченню вологи та знищенню бур'янів.

Культура малоефективно використовує сонячну енергію, тепло та вологу протягом перших двох місяців після сівби в першій половині вегетації, при цьому росте повільно. Проте, під час другої половини вегетаційного періоду, коли для рослини використання цих факторів є більш необхідним притік сонячної радіації, стають меншими температури і запаси ґрунтової вологи. Для покращення ефективності використання всіх агроекологічних ресурсів можливе варіювання строками сівби, відповідно й часом проходження всіх фенологічних фаз розвитку культури.

В Україні впродовж останніх 3 років спостерігаються дуже посушливі умови, які стають причиною атмосферною і ґрунтовою посухами. В такі періоди дуже важливо не запізнитися з проведеннями посівної інакше зерно може потрапити у недостатньо вологий шар ґрунту і результатом цього може стати погана польова схожість.

За різних строків сівби поєднання температури і вологи має бути оптимальними. Потрібно враховувати, що за даних строків сівби глибина загортання зерна кукурудзи повинна бути меншою, а за умов пізньої сівби – більшою, дуже важливою є вологість ґрунту. На користь ранніх строків сівби говорить той факт, що запаси ґрунтової вологи в цей період є більшими, ніж за пізніх, що важливо під час проходження фази викидання волоті та воскової стиглості насіння. За таких умов вирощування отримують вищу врожайність ранньостиглих і середньоранніх гібридів, які належать до кременистої групи і відзначаються підвищеною холодостійкістю, завдяки кращій адаптації до умов вирощування, більш повному використанню продуктивної вологи орного шару ґрунту. Але рослини за ранніх строків сівби підлягають небезпеці пошкодження весняними приморозками, активізуються біотехнічні чинники – шкідники, хвороби, бур'яни.

Густота стояння кукурудзи сильно впливає на вологозабезпеченість. Рослини в найбільш загущених посівах запаси вологи метрового шару ґрунту на розвиток вегетативних органів, головним чином, використовуються в першу половину вегетаційного періоду. Кризовий, щодо вологозабезпеченості, період у кукурудзи починається після утворення 12-13 листків у середньоранніх і середньостиглих та 14-15 у середньопізніх і пізньостиглих гібридів. На час утворення качанів вологозабезпеченість рослин різко погіршується, що при загущенні посіви призводить до гальмування ростових процесів, зниження інтенсивності фотосинтезу, і в результаті до зниження продуктивності рослини в цілому. На добре удобреному агрофоні волога витрачається економніше. Таким чином, при підвищеній норі добрив та вологозабезпеченості рослин – при достатній кількості опадів, на зрошенні збільшується ефективність загущення. Густота стояння рослин також має неабиякий вплив на гідротермічний режим агрофітоценозу, водні та фізичні властивості ґрунту, фітоклімат посівів, що є визначальним для проходження етапів органогенезу рослин кукурудзи.

Отже, обираючи оптимальні строки сівби та густоту рослин потрібно насамперед враховувати такі критерії, як теплові ресурси, температурний

режим ґрунту та повітря на період проростання насіння та формування сходів, фітосанітарний стан посіві, скоростиглість гібридів і теплозабезпеченість, рівень захисту рослин, загальну довжину вегетаційного періоду, вимоги культури до споживання вологи для формування зерна.